

ПРАВИЛНИК О ИЗЛОЖБАМА У ФСС

Члан 1.

Излагање фотографија и организовање изложби су битни облици деловања чланова и организација ФСС.

Изложбе фотографија сачињавају формални оквир у којем се резултати рада појединаца и организација из састава ФСС стављају на увид и оцену јавности, а њихов садржај и документи о њима представљају трајно сведочанство о цивилизацијским достигнућима у простору и времену у којима су настале.

Члан 2.

Изложбе могу организовати:

- Управни одбор ФСС,
- Уметнички савет ФСС,
- Фото-клуб или друга организација која је члан ФСС,
- Група чланова ФСС,
- Члан ФСС као појединац,
- Друга удружења, установе културе, организације и појединци.

Члан 3.

Органи ФСС организују све облике колективних изложби:

- Републичка изложба фотографија;
- Републичка изложба дигиталних фотографија;
- Републичка изложба омладинских фотографија;
- **Републички куп клубова;**
- Међународне изложбе;
- Изложба 10 најуспешнијих излагача ФСС у току претходне године.

Органи ФСС се могу појавити и као суорганизатори самосталних и колективних изложби у виду покровитељства.

Остале изложбе носе назив: Изложба фотографија или изложба дигиталних фотографија уз који се може додати тематско одређење или неки други прикладан назив.

За самосталне изложбе, назив одређен у складу са претходним ставом, допуњава се именом аутора.

Члан 4.

Под појмом фотографија у оквиру овог Правилника подразумевају се црно-беле фотографија, фотографија у боји и дигитална фотографија, уз услов да су проистекле из фотографских снимака (на филму или дигиталном фотоапарату).

Под појмом црно-бела фотографија овај Правилник подразумева и све тониране фотографије, независно од поступка и боје тона, као и оне израђене на црно-белом папиру са накнадним интервенцијама *једном* бојом, уколико то пропозицијама изложбе није искључено.

Под појмом дигитална фотографија у оквиру Правилника ФСС подразумевају се фотографије у рачунарским датотекама, које се могу приказивати на монитору или дигиталном видео пројектору. Величина дигиталних фотографија не може бити мања од 1024 x 768 пиксела, а тип датотеке може бити ЈПГ или ТИФ.

Под појмом колекција фотографија подразумева се збир од најмање 3, а највише 6 међусобно сродних фотографија или дигиталних фотографија.

Црно-беле фотографије и фотографије у боји, ако испуњавају услове из става 1 овог члана, равноправно конкуришу за изложбу фотографија, кад пропозицијама нису изричито раздељене у категорије.

Дигитална фотографија је у свему равноправни са фотографијама, али за изложбу конкурише у оквиру засебне категорије.

Фотографије и дигиталне фотографије за изложбу могу бити пропозицијама раздељени у ниже категорије по темама, врсти и сл, с тим што се свака засебно жирира и рангира.

Члан 5.

Фотографије за изложбу морају на полеђини да имају написано:

- назив фотографије;
- име и презиме аутора;
- адресу на коју фотографију треба вратити.

Уколико је аутор члан ФСС, овим подацима се обавезно додају:

- звање аутора у ФСС и ФИАП-у;
- назив и место матичне организације у оквиру ФСС (клуба, друштва, секције...), чији је аутор члан.

Називи дигиталних фотографија и подаци о аутору морају бити наведени у инфо деловима датотека које садрже дигиталне фотографије, а такође и у посебном пријавном листу.

За изложбе у иностранству чланови морају навести припадност ФСС, а назив рада мора бити написан на једном од језика ФИАП-а.

Препоручује се да све радове за изложбу прати уредно попуњена пријава са списком радова, именом и адресом за повратак, и у случајевима кад пропозицијама није изричито прописана.

Члан 6.

Најмањи формат фотографија за излагање у оквиру ФСС је 20x30 цм, а највећи се одређује пропозицијама организатора.

Од претходног става се изузимају изложбе минијатура.

Члан 7.

Изложбе које приређују друге организације, односно институције, самостално, или у сарадњи са неком групом чланова ФСС, признају се и рангирају само ако су организоване у складу са овим Правилником.

Члан 8.

Изложбе се расписују писаним пропозицијама, обавезно на српском језику, а по потреби са преводом на друге језике. Пропозиције морају бити послате најмање 30 дана пре истека рока за пријем радова и то обавезно Фото савезу Србије, а осталима по избору организатора.

Пропозиције могу бити достављане и електронском поштом.

Пропозиције за изложбу утврђује приређивач у складу са овим Правилником.

Пропозиције морају да буду јасно одређене и не могу садржати одредбе подложне произвољном тумачењу.

Члан 9.

Пропозиције обавезно садрже услове излагања:

- назив изложбе;
- тему;
- врсту, формат и број радова;
- знак и број покровитељства ФСС;
- пун састав чланова комисије за избор радова и доделу награда, са звањем у ФСС, или име и презиме селектора са звањем у ФСС;
- награде;
- календар изложбе;
- рок за враћање радова, који не може бити дужи од 30 дана од дана затварања изложбе; и
- ознаку и број покровитељства ФСС.

Број награда може се стриктно одредити пропозицијама или, оставити да се прилагоди материјалу преосталом по жирирању, у складу са одредбама члана 10 овог Правилника, уношењем текста: "По Правилнику о изложбама ФСС", у рубрику Награде.

У календару изложбе, период од последњег дана рока за пријем радова до дана предвиђеног за жирирање не може бити краћи од 7 дана.

Осим овде наведених обавезних података, пропозиције могу садржати и допунска обавештења и посебне услове, који нису у супротности са одредбама овог Правилника.

За изложбе које ће се преносити и у друга места, пропозицијама мора да буде одређен рок и редослед преношења.

Уколико организатор жели да пренесе изложбу у више од 3 места, дужан је да обештети ауторе за материјалне трошкове радова, што такође мора да буде назначено у пропозицијама, а никако не ослобађа организатора обавезе да радове врати у предвиђеном року.

Члан 10.

За све изложбе установљава се до укупно 9 званичних награда и до 5 похвала по категорији, а највише 6 награда и до 3 похвале по групи (под појмом категорија овде се подразумевају фотографије или дигиталне фотографије и подела по темама и врсти, у складу са пропозицијама изложбе, а под појмом група појединачни радови - А, или колекције - Б).

За једну групу може се доделити:

- Једна 1. награда;
- Једна или две 2. награде;
- Једна, две или три 3. награде.

Број предходним ставом одређених званичних награда не може се повећати, а награде по групама и категоријама распоређују се по следећим правилима:

Ако се пропозицијама предвиђа и расположиви материјал налаже оцењивање појединачних радова и колекција, највећи дозвољен број званичних награда распоређује се по табели:

Награда		1.	2.	3.	највећи број награда по групи
Група					
или	А (Б)	1	2	3	
	Б (А)	1	1	1	
или	А (Б)	1	2	2	
	Б (А)	1	2	1	
или	А (Б)	1	2	1	
	Б (А)	1	1	3	
или	А (Б)	1	1	3	
	Б (А)	1	1	2	
или	А (Б)	1	1	2	
	Б (А)	1	2	2	

До 5 похвала распоређују се по групама у складу са ставом 1 овог члана Правилника.

Ако је пропозицијама предвиђено вредновање само појединачних радова, односно само колекција онда званичних награда не може бити више од 6, а похвала не више од 3. Број 2. и 3. награда, као и број похвала, приређивач може да смањи пропозицијама.

У договору са жиријем и делегатом ФСС, на основу материјала преосталог по жирирању, смањивање броја награда је дозвољено само ако пропозицијама број награда није стриктно одређен, или ако по завршеном жирирању није преостао довољан број колекција за доделу свих расписаних награда.

У случајевима из ставова 6 и 7 овог члана, број награда се може смањити по следећим правилима:

- Пропозиције морају да предвиде, а жири је обавезан да додели најмање по једну 1., 2. и 3. награду и једну похвалу за појединачан рад, кад год изложба садржи и појединачне радове, односно најмање по једну 1., 2. и 3. награду и једну похвалу, уколико изложба садржи само колекције.
- Кад пропозиције предвиђају појединачне радове и колекције, жири ће награде за колекције доделити, у складу са материјалом преосталим за излагање, водећи рачуна да се не поремети утврђени редослед награда; ако се додели само једна награда, она може бити само 1., а две морају бити 1. и 2.; похвала се не може доделити, ако није додељена 3. награда.

Свако одступање од пропозиција, предвиђено ставом 7, овог члана, обавазно се уноси у записник о жирирању, извештај делегата и каталог изложбе.

Приређивач може обезбедити и неограничен број посебних награда, у виду признања или поклона ауторима, у новцу, роби или услугама, али је обавезан да те награде припоји званичним наградама, или јасно одели од њих, што мора бити назначено у пропозицијама, јер се поени за звања у ФСС стичу само на основу овде прописаних, званичних награда.

Од званичних награда, један аутор може да добије само по једну у свакој од пропозицијама одређених категорија изложбе.

Члан 11.

Републичке изложбе жирира Уметнички савет ФСС или жири који је Савет саставио. За Републичку изложбу Уметнички савет ФСС може именовати и селектора (из Србије или иностранства) који је истакнути познавалац фотографије.

За међународне изложбе, било да их организује ФСС или нека друга организација, може се саставити међународни жири, с тим што је учешће мајстора фотографије ФСС као представника Савеза у саставу таквог жирија обавезно.

Састав жирија за остале изложбе одређује приређивач, водећи рачуна да у њему суделују истакнути познаваоци фотографије, независно од тога да ли су сви чланови ФСС или не.

Жири мора имати најмање 3 члана од којих барем један има звање КМФ ФСС или више.

Приређивачи изложби се могу за одређивање жирија обратити Управном одбору ФСС.

Изузетак је изложба 10 најуспешнијих аутора ФСС у претходној години, за коју аутори подносе одређен број радова по сопственом избору.

Члан 12.

Међуклупске изложбе, тематске и пригодне изложбе, осим међународних, могу уместо жирија имати селектора, чији је рад и избор једнако правоваљан као и рад вишечланог жирија.

Изложбе које приређује било која група чланова ФСС, за селектора могу имати искључиво мајстора фотографије ФСС или кандидата мајстора фотографије ФСС.

Члан 13.

Чланови жирија, односно селектори изложби, које се приређују на основу овог Правилника, дужни су да се стриктно придржавају пропозиција изложбе, односно да доделе њима предвиђене награде.

Члан 14.

Чланови жирија, односно селектор на изложби, могу допринети успеху изложбе сопственим радовима по слободном избору, ван конкуренције и без жирирања.

Организатор односно приређивач конкурса или колективне изложбе која се рангира по овом правилнику као и чланови његове уже породице, могу учествовати на конкурс односно изложби коју организују, али њихове фотографије не могу бити у конкуренцији за награде.

Уколико је организатор тј. приређивач предузеће, на изложби односно конкурс који организују могу учествовати оснивач-власник предузећа, заступник предузећа (директор, прокуратор итд.), запослена лица у том предузећу и чланови њихових ужих породица, али њихове фотографије не могу бити у конкуренцији за награде.

Уколико је организатор тј. приређивач фото-клуб или друго удружење грађана, на изложби односно конкурс који организују могу учествовати председник удружења и друга лица директно задужена за организацију изложбе тј. конкурса, као и чланови њихових ужих породица, али њихове фотографије не могу бити у конкуренцији за награде.

Лице које је именовано за Делегата ФСС на изложби не може учествовати на тој изложби као излагач.

Члан 15.

Да би колективна изложба била рангирана у ФСС у складу са овим Правилником, организатор је обавезан:

- да пре расписивања пропозиција прибави сагласност канцеларије ФСС о покровитељству ФСС;
- да обезбеди присуство жирирању и отварању изложбе, једног делегата ФСС.

Организатор самосталне изложбе дужан је да обезбеди присуство делегата ФСС отварању изложбе, само уколико сматра да она треба да се бодује у ФСС у складу са Правилницима ФСС.

Обавезе организатора изложбе из претходна два става у погледу делегата као и чланова жирија за избор радова за излагање су следеће:

- обезбеђење превоза (или накнада превоза) од места боравка до места одржавања избора радова за излагање, као и у време отварања изложбе;
- обезбеђење смештаја и исхране за време боравка у месту организовања изложбе;
- новчана исплата износа најмање у висини једне дневнице

О наплаћеним трошковима делегат ФСС је обавезан организатору изложбе издати уредно потписану признаницу или путни налог.

Делегату из места одржавања изложбе припада накнада најмање у висини једне дневнице.

Делегата, на захтев организатора, одређује Управни одбор ФСС из редова познавалаца Правилника ФСС, пре расписивања пропозиција изложбе.

Члан 16.

Дужности делагата су:

- да прати пропозиције поверене му изложбе и начин њихове примене од расписивања до враћања радова ауторима;
- да се најмање један сат пре времена одређеног за почетак жирирања појави на месту које одреди организатор, а у случају спречености да благовремено обезбеди заменика;
- да пре жирирања, у сарадњи са организатором издвоји све фотографије које не испуњавају пропозиције како оне не би биле изнете пред жири;

- да током жирирања води рачуна да се стриктно поштују Правилници ФСС, пропозиције и договорена процедура, као и да спречи било какав покушај њиховог произвољног тумачења;
- да у сарадњи са организатором обезбеди неометан рад жирија, односно удаљи са жирирања сва лица која га ометају;
- да, по завршеном жирирању овери записник о жирирању, уносећи евентуалне примедбе на организацију и ток жирирања и собом понесе једну копију;
- да ФСС достави писмени извештај о току жирирања уз копију записника о жирирању, најкасније 10 дана по жирирању;
- да, најкасније 15 дана по истеку рока за враћање радова ауторима, ФСС и организатору достави писмени завршни извештај о изложби са сопственом оценом организације, примедбама и сугестијама.

У случају спора на лицу места одлука делегата је коначна, а на захтев организатора, или жирија, о поступцима делегата накнадно расправља Управни одбор ФСС.

За самосталну изложбе, делегат је дужан само да утврди да ли она одговара Правилницима ФСС и да о томе достави писмени извештај канцеларији ФСС и аутору.

Члан 17.

Организатор је обавезан да изнесе пред жири све радове који испуњавају формалне услове, без обзира на сопствени укус, намере или потребе.

Радовима приспелим на време сматрају се радови који су стигли на место одређено пропозицијама закључно са даном наведеним у пропозицијама.

Радове приспеле у периоду од истека рока за пријем до почетка жирирања, организатор може прихватити, уколико нађе за сходно, а оне приспеле пошто је жирирање почело не сме прихватити ни у којем случају.

Организатор може обавестити ауторе, посебно оне награђене, као и организације о резултатима жирирања и тачном времену отварања изложбе, како би заинтересованима омогућио да присуствују отварању, а обавезан је да достави свим учесницима резултате жирирања у писменој форми, у случају било каквог закашњења у издавању каталога.

Организатор може, у случају потребе, да одложи датум отварања изложбе назначен у пропозицијама, али само у оквиру рока предвиђеног за враћање радова, који се мора стриктно поштовати.

Члан 18.

ФСС и његови органи дужни су да прате организацију изложби за које су надлежни, укажу на сваки вид повреде пропозиција, упозоре виновнике и по потреби, санкционишу неодговорно понашање према учесницима конкурса.

УО ФСС на основу извештаја делегата и евентуалног изјашњења приређивача изложбе на тај извештај, усваја оцену изложбе коју објављује на сајту ФСС-а.

Члан 19.

Приређивач изложбе је дужан да изда каталог, као званичан документ изложбе.

Опрема и изглед каталога зависе од финансијских могућности приређивача, а најужи дозвољен садржај одређен је овим Правилником.

Каталог мора да садржи:

- Назив изложбе;
- Тему, односно све теме у складу са пропозицијама изложбе;
- Датум и место одржавања изложбе;
- Назив приређивача и адресу, састав приређивачког одбора и име и презиме одговорног лица испред приређивача изложбе;
- Ознаку и број покровитељства ФСС;
- Име делегата ФСС;

- Састав жирија или име селектора;
- Одлуку о наградама;
- Списак примљених радова, имена њихових аутора са звањима, у којем су посебно истакнута звања која утичу на ранг изложбе и аутори са листе од 10 најистакнутијих излагача у току претходне године, и то за сваку пропозицијама предвиђену категорију посебно;
- Ранг изложбе у складу са овим Правилником и прегледом аутора по звањима, за сваку категорију изложбе посебно; и
- Образложење изостанка или смањеног броја награда настало у складу са ставом 7, члана 10, овог Правилника.

Пожељно је да каталог садржи већи број репродукција изложених радова, а награђени радови имају безусловну предност над онима по слободном избору приређивача.

У каталогу се не може објавити ни једна репродукција уместо награђених и похваљених радова, с тим што из награђених колекција приређивач може да издвоји и репродукује по један рад, по сопственом избору.

Репродукције колор фотографија, дигиталних фотографија и дијапозитива могу изузетно бити црно-беле.

Каталог може садржати и друге допунске податке о изложби, приређивачу, организатору, спонзорима, пригодне текстове, детаљнију статистику изложбе и слично, уз услов да ови подаци и текстови нису у супротности са одлукама жирија и записником о жирирању.

Каталог самосталне изложбе мора да садржи податке из тачака 1, 3 и 4, става 3 овог члана, име аутора и списак изложених радова, а остали садржај утврђују аутор и приређивач споразумно.

Приређивач изложбе је дужан да у року за доставу каталога, један примерак каталога достави комесару за излагачку делатност ФСС-а, а уколико издаје штампани каталог дужан је да комесару достави и дигиталну верзију каталога у ПДФ формату.

Члан 20.

Организатор је дужан да каталог изложбе изради до дана отварања изложбе у одговарајућем тиражу и да га достави најкасније са враћањем радова:

- Свим ауторима који испуњавају услове предвиђене пропозицијама.
- Делегату ФСС,
- Фото савезу Србије.

Уколико је пријем фотографија вршен електронски, или се по споразуму приређивача и учесника изложбе не врши повраћај радова учесницима, приређивач изложбе је дужан да каталог достави у року од 60 дана од дана отварања изложбе.

Члан 21.

Организатор је дужан да обезбеди све овим Правилником и пропозицијама предвиђене награде и да их достави награђеним ауторима, најкасније са радовима, а уколико нема повраћаја радова у року од 60 дана од дана отварања изложбе.

Члан 22.

Организатор нема право да задржи фотографије са изложбе, ни да их користи, или уступа за коришћење у било које сврхе, осим за пропаганду изложбе, нити да пропозицијама условљава учешће на изложби задржавањем, односно коришћењем фотографија.

Свако одступање од овог правила мора да буде посебно регулисано између аутора и организатора, изван пропозиција изложбе.

Члан 23.

Ранг изложби утврђује се по правилима:

- **Републички ранг** имају:

- Републичка изложба фотографије и Републичка изложба дигиталне фотографије,
- Изложба 10 најуспешнијих аутора ФСС у претходној години.
- Републички куп клубова

- **1. ранг** имају:

- Изложбе на којима су изложени радови најмање 30 аутора, од којих најмање 10 са звањем МФ ФСС, КМФ ФСС и аутора са листе 10 најуспешнијих излагача у претходној години.

- **2. ранг** имају:

- Изложбе на којима су изложени радови најмање 20 аутора, од којих најмање 7 са звањем МФ ФСС, КМФ ФСС, и аутора са листе 10 најуспешнијих излагача у претходној години; и
- Републичка изложба омладинске фотографије.

- **3. ранг** имају изложбе на којима су изложени радови најмање 15 аутора, од којих најмање 5 са звањем **фотоаматер I реда** ФСС-а или вишим, односно аутора са листе 10 најуспешнијих излагача у претходној години.

- **4. ранг** имају оне изложбе на којима су изложени радови најмање 10 аутора.

- **Међународни ранг** имају оне изложбе на којима учествује најмање 30 излагача са примљеним радовима, од којих страних излагача мора бити најмање из 10 страних земаља. Уколико се не испуне наведени услови, изложбе се вреднују по Правилнику као домаће изложбе, а страни учесници учествују у формирању укупног броја излагача.

- **ФИАП ранг** имају оне изложбе које се организују под ФИАП патронатом и које, самим тим, поштују ФИАП правилнике.

Код изложби које по пропозицијама садрже више категорија, свака категорија се посебно рангира.

Групне изложбе са мање од 10 излагача се не рангирају.

Радови чланова жирија изложени у складу са ставом 1 члана 14. овог Правилника, као и сви радови изложени ван конкуренције не утичу на ранг изложбе, а изложбе одржане по пропозицијама које нису у складу са овим Правилником се не рангирају.

Члан 24.

Средства за организацију изложбе обезбеђују приређивач и организатор.

Члан 25.

ФСС саставља колекције радова које ће га представљати у земљи и иностранству.

Начин састављања колекција може се одредити и посебним пропозицијама.

Члан 26.

Тумачење одредаба овог Правилника даје Управни одбор ФСС.

Члан 27.

Измене и допуне овог Правилника доноси Скупштина ФСС.

Члан 28.

Овај Правилник ступа на снагу 01.01.2019. и примењиваће се од тог дана.

Скупштина ФСС